

OSCAR WILDE

CANTERVILLE HAYALETİ

ÇEVİREN

Suat Ertüzün

KÂĞIT KİTAPLAR

OSCAR WILDE 1854'te İrlanda'nın Dublin kentinde doğdu. Edebiyatla yakından ilgili, aydın bir ailenin oğluydu. 1878'de "Ravenna" adlı uzun şiiriyle Newdigate Ödülü'nü kazandı. 1881'de yayımladığı şiirler, Dante Gabriel Rossetti ve John Keats'in etkisindeydi. 1884'te Constance Lloyd'la evlendi ve bu evlilikten iki çocuğu oldu. Bu dönemde yayımladığı *Mutlu Prens ve Diğer Öyküler*, masal ve romantik alegori alanındaki ustalığını ortaya koyuyordu. Tek romanı *Dorian Gray'in Portresi*, masal ve öykü kitapları *Lord Arthur Savile'in Suçu* ve *Nar Evi* 1891'de yayımlandı. İlk başarılı oyunu *Leydi Windermere'in Yelâzesi* ertesi yıl, *Salome* ise 1893'te basıldı. Cinsel seçiminden ötürü suçlanarak iki yıl yattığı hapishanenin insanlık dışı koşullarını işlediği *Reading Zindanı Baladı* 1898'de okuyucuyla buluştu. Wilde, bir kulak enfeksiyonunun neden olduğu şiddetli bir beyin iltihabı sonucu 1900 yılında Paris'te öldü.

SUAT ERTÜZÜN 1971 yılında Hollanda'da doğdu. İlkokulu Hollanda'da, ortaokul ve liseyi İstanbul'da okudu. Boğaziçi Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü'nü 1996'da bitirdi. Bir süre bankacılık ve turizm sektöründe çalıştıktan sonra tamamen çeviriye yöneldi: Coetzee, Necib Mahfuz, Kiran Desai, Ronan Bennett, Sybille Bedford, Rudolfo Anaya, John Banville gibi yazarlardan çeviriler yaptı.

I

Amerikalı Bakan Mr. Hiram B. Otis, Canterville Chase'i aldığında herkes ona büyük bir aptallık yaptığını, malikânenin şüphesiz perili olduğunu söyledi. İtibarına son derece düşkün bir insan olan Lord Canterville bile, şartları konuşmak için bir araya geldiklerinde, bu gerçeği dile getirmeyi kendine vazife bildi.

“Büyük halam olan dul Bolton Düşesi'nin akşam yemeği için giyinirken omzuna iki iskelet elinin konmasıyla tutulduğu ve gerçekte hiçbir zaman atlatamadığı korku nöbetinden sonra biz de orada yaşamak istemedik,” dedi. “Ve size söylemek zorundayım, Mr. Otis, o hayaleti halen sağ olan bazı aile fertleri de, Cambridge'deki King's College'da öğretim üyesi olan kilisemizin papazı Augustus Dampier de gördü. Düşesin başına gelen talihsiz kazadan sonra genç hizmetkârlarımızdan hiçbiri bizimle kalmak istemedi ve Lady Canterville'in, koridorla kütüphaneden gelen esrarengiz sesler yüzünden çoğu gece uykusu kaçtı.”

Bakan, “Lordum,” diye karşılık verdi, “mobilyaların ve hayaletin bedeli neyse ödeyeceğim. Ben paranın alabileceği her şeye sahip olan modern bir ülkeden geliyorum. Üstelik Eski Dünya'yı içip eğlenerek neşeye boğan, en iyi aktör ve primadonnalarınızı alıp memleketimize taşıyan onca yiğit gençlerimiz var; eğer Avrupa'da hayalet diye bir şey olsaydı, zannedersem onu en kısa zamanda açık müzelerimizden birinde veya geçit alaylarında görürdük.”

Lord Canterville gülümseyerek, “Sizin girişimci menejerlerinizin kur faaliyetlerine direnmiş olsa bile korkarım bu hayalet gerçek,” dedi. “Varlığı üç asırdır, hatta tam olarak 1584’ten beri biliniyor ve ailemizden birinin ölümü yaklaştığında mutlaka kendini gösteriyor.”

“Aynı şeyi aile hekimi de yapar, Lord Canterville. Fakat hayalet diye bir şey yoktur ve Tabiat kanunlarının İngiliz aristokrasisi için askıya alınacağını da tahmin etmem.”

Mr. Otis’in son gözlemine pek anlam veremeyen Lord Canterville, “Siz Amerikalıların çok tabii insanlar olduğunuza şüphem yok,” dedi. “Ve evinizde bir hayaletin olmasına aldırmyorsanız buna elbette bir şey diyemem. Yalnız sizi ikaz ettiğimi unutmayın.”

Bundan birkaç hafta sonra satış işlemleri tamamlandı ve mevsim biterken Bakan ve ailesi Canterville Chase’e yerleşti. Batı 53. Caddeden Miss Lucretia R. Tappan olarak New York’ta güzelliğiyle nam salan Mrs. Otis hoş gözleri ve nefis profiliyle çok alımlı, orta yaşlı bir kadındı artık. Anavatanlarından ayrılan birçok Amerikalı hanım, Avrupai kültür ve inceliğin bunu gerektirdiği düşüncesiyle müzmin hastalıklı bir görüntüye bürünse de Mrs. Otis bu hataya asla düşmedi. Kadın muhteşem bir bünyeye ve bitmek bilmeyen bir gençlik coşkusu sahipti. Birçok bakımdan İngilizlerden farksızdı ve bugünlerde Amerika’yla, tabii dil hariç, neredeyse her yönümüzün ortak olduğunun mükemmel bir örneğini sergiliyordu. Anne-babasının bir vatanseverlik ânında Washington adıyla vaftiz edilen ve bunun pişmanlığını her zaman içinde hisseden büyük oğul sarışın, yakışıklı bir genç adamdı ve Newport Casino Kulübünde üç sezon üst üste dans ederek –Londra’da bile kusursuz bir dansçı olarak bilinirdi– Amerikan diplomasisine ehil olduğunu ispatlamıştı. Yegâne zaafı gardenyalar ve asillerdi. Onun haricinde son derece düşünceli bir insandı. Miss Virginia E. Otis de bir geyik yavrusu kadar atik ve sevimli, iri mavi gözleriyle hoş bir özgürlük duygusu saçan on beşlik bir kızdı. Tam bir amazondu; bir keresinde ihtiyar Lord Bilton’la yarışarak midillisiyle parkın etrafında iki tur atmış ve Akhilleus

heykelinin tam önünde bir buçuk boy farkla kazanmış, bunu görüp kendinden geçen genç Cheshire Dükü de ona oracıkta evlilik teklif edince muhafızları tarafından daha o akşam gözünden yaşlar aka aka Eton'a geri gönderilmişti. Virginia'dan sonra, sürekli olarak sopa yediklerinden sıkça "Yıldızlar ve Çizgiler"^I diye çağrılan ikizler geliyordu. Tatlı mı tatlı çocuklardı bunlar ve saygıdeğer Bakan sayılmazsa ailedeki tek gerçek cumhuriyetçilerdi.

Canterville Chase en yakındaki tren istasyonu olan Ascot'tan yedi mil mesafede olduğu için Mr. Otis bir at arabası onları karşılсын diye önden telefon etmişti. Böylece büyük bir neşeyle yola koyuldular. Nefis bir temmuz ikindisiydi ve havada çam ormanının güzel kokusu asılıydı. Kâh bir tahtalı güvercinin tatlı bir sesle düşüncelere dalışını işitiyor, kâh hışırtılı eğreltiotlarının arasında parlak göğüslü bir sülüne rastlıyorlardı. Kayın ağaçlarındaki küçük sincaplar geçişlerini seyrediyor, tavşanlar beyaz kuyrukları havada, çalıların arasından ve yosunlu tümseklerin üstünden seyirterek kaçıyorlardı. Fakat malikânenin özel yoluna girerlerken gökyüzünü birdenbire bulut kapladı ve havaya sanki garip bir durgunluk çöktü; ekin kargalarından büyük bir sürü başlarının üstünden sessizce geçti ve daha eve varmalarına kalmandan iri yağmur damlları düşmeye başladı.

Merdivende onları düzgün siyah ipek bir elbise ve beyaz kep ve önlük giyinmiş ihtiyar bir kadın karşıladı. Lady Canterville'in samimi ricaları üzerine Mrs. Otis'in eski mevkiinde tutmaya razı geldiği evin kâhyası Mrs. Umney'di bu ve arabadan inerlerken her birine derin bir reverans yaptı, antika, eski moda bir edayla, "Canterville Chase'e sefalar getirdiniz," dedi. Kadının peşi sıra Tudor tarzı alımlı büyük salondan alçak tavanlı, duvarları siyah meşe kaplı uzunlamasına bir oda olan ve ucunda vitraylı büyük bir pencere bulunan kütüphaneye geçtiler. Çay hazırdı; Mrs. Umney çay servisini yaparken onlar üstlerini çıkarıp oturdular ve etrafa bakmaya başladılar.

O sırada Mrs. Otis ocağın hemen yanındaki döşemede

I ABD bayrağına gönderme yapıyor. (Ç.N.)

“The Ghost of Canterville”, Oscar Wilde

© 2012, Can Sanat Yayınları A.Ş.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: *Mürver Ağacı: Toplu Öyküler* içinde, 2012

Kâğıt Kitaplar dizisinde 1. basım: Kasım 2017, İstanbul

Bu kitabın 1. baskısı 1000 adet yapılmıştır.

Dizi Editörü: FARUK DUMAN

Yayına Hazırlayan: SEÇKİN SELVİ

Kitap ve Kapak Tasarımı: UTKU LOMLU, LOM CREATIVE

Mizanpaj Uygulama: BAHAR KURU YEREK

Baskı: TÜRKMENLER MATBAACILIK REKLAM SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.

Maltepe Mah. Gümüşsuyu Cad. No: 16-18 Topkapı, İstanbul

Sertifika No: 12584

ISBN: 978-975-07-3618-6

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.

Hayriye Caddesi No: 2, 34430 Galatasaray, İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

canyayinlari.com | yayinevi@canyayinlari.com

Sertifika No: 31730

OSCAR WILDE

CANTERVILLE HAYALETİ

HAYALET BİR pazar gecesi, aile yattıktan kısa bir süre sonra, büyük salonda ürkütücü bir patırtıyla bir anda ortalığı telaşa vererek ikinci kez ortaya çıktı. Herkes aşağı koşunca kocaman eski bir zırhın yerinden kopup taş döşemeye düştüğünü, Canterville Hayaleti'nin de arkası yüksek bir sandalyede oturarak, yüzünde şiddetli bir endişe ifadesiyle dizlerini ovaladığını gördüler. Yanlarında sapanlarını da getirmiş olan ikizler, ancak bir hattat gibi sabırlı ve özenli bir çalışmanın sonucu olabilecek bir isabetle derhal birer atış yaptı; Birleşik Devletler Bakanı da altıpatlarını doğrultup, California adabına uygun olarak, ellerini havaya kaldırmasını söyledi.

* * *

5 TL
KDV DAHİL

